

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границю.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русданових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 3) т. від стрічки.

Три важкі голоси про сучасне положенє політичне.

(X) Сими днями відозвали ся поважні голоси про сучасне положенє політичне, з якими з огляду на недалеку сесию державної ради цікаво буде познакомити ся нашим читачам. Многозаслужений для чеського народу член палати вельмож гр. Гарак вказав сими днями перед дописувателем Reichswehr, що конечно треба змагати до удержання звязи австро-угорської монархії супроти обосторонніх намагань до розриву сеї звязи. Всі повинні прийти до переконаня, що дуалізм держить монархію, а розрив вийшов би на шкоду обидвох половин. Лише ті, що не розуміють високого посланництва габсбурскої монархії, можуть бажати єї розділу. Високі культурні і політичні задачі, вже вчасти розв'язані на тій основі, вказують на се. Сі відсердні змагання основують ся головню на незрозуміню підвалин єствования держави, а викликають їх головню штучним способом ворожі живля. Головна-ж причина лиха лежить в недостатчі почувань справедливости і длитого першим способом до уздоровлення відносин було би плеканє почувань справедливости. Народи нашої монархії повинні дійти до свідомости, що они що-до свого ідеального і материяльного єствования одні від других зависимі і що від сили і могутности монархії також залежить їх безпечність. Народи в нашої держави повинні дійти до свідомости, що спокійне і толерантне пожитє з собою, признанє обопільних прав є основою їх розвитку і єствования. *Justitia est fundamentum regnorum* — сей оклик повинні мати на тямці ті, що покликані повести до порозуміня поміж спорячими сторонами, а тоді була би промощена дорога до помиреня і скоро дійшли-б ми до спокою.

Перший заступник голови молодечекого клубу др. Странский оповістив в Lidove Noviny погляд на політичне положенє. В державній раді, пише він, є тепер обструкція самовладною. Кождий знає, як она повстала, але ніхто не знає, де она доведе. Коли устане на однім боці, повстає автоматично на другім. Нині є чеська обструкція витязем. Але Чехи не бачать в ній побіди, бо они віддаляють ся щораз більше від здійсненя державно-правної програми. В правительстві д-ра Кербера уособлена самовлада змагає до утвореня чисто-німецької області в Чехах з підмогою німецьких урядників. Кошти заплатять Чехи національною, політичною і економічною монетою. Залишенє опору нанесло-б Чехам ще більше шкоди. Они стоять перед трудним вибором. Або обструкція і самовлада з 14-им §-ом, або втрата політичної сили на довгі часи, наколиб показало ся, що німецький унір зможе довести правительственний апарат до великих клопотів. Податливість і уміркованє могло-б в тій хвилі Чехам вельми пошкодити. Тимто весь чеський нарід тепер находиться ся в однім таборі. Але в самій солідарности ще нема побіди. Німецький унір висунув репре-

зентативну систему з рівноваги знищенєм засади більшости. Держава понесла через те великі шкоди економічні у відносинах до Угорщини і заграниці. Чехи крім того ще почувли на собі німецьку насилу і втратили свої язикові права. Се все вимагає направи. Чехи повинні тим кріпше боронити своїх справ, позаяк правительство стає по стороні провинників, оправдує їх і вимагає, щоби Чехи погодили ся з ними. Помиренє з Німцями є конечно для Чехів, але не можна допустити до того, щоби признанє прав чеському народови було зависиме від призвоу Німців. Признавати компетенцію сего миротворчого трибуналу, значило би заквестіонувати національне єствование чеського народу. Не хитрощами, але на основі законів і природного права дасть ся розв'язати чеське питанє. Оно все останє осию, около котрої обертає ся добро Австрії, а добро держави є важнійше як єствование якогобудь правительства. По довгих манівцях і вселякій блуканині чеська делегация дійшла до свідомости своїх сил, до ясної політичної волі в тім утомленім парламенті. Наколи чеський нарід виправдає сеї рішучий унір своїх заступників і витриває, наколи заведуть надії на роздробленє політичного житя в Чехах, тоді загомонять для чеського народу великодні дзвони і настане політичне воскресенє.

Бувший президент посольської палати др. Фукс розмовляв недавно з редактором кошутівського дневника Egyetertes і заявив, що наколи др. Кербер не вспе зломити обструкції, буде приневолений перевести австро-угорську угоду §-ом 14-им. Др. Фукс сподіває ся, що Чехи залишать по великодні обструкцію, а колиб прийшло до мериторичних розправ над угодою, тоді годі предвидіти, яке становище заняли би поодинокі сторонництва супроти угоди. Німецько-католицке сторонництво ще не нарадило ся в тій справі, але настрої є некорисний. Особливо розправи в угорскім соїмі поєсували справу, бо з них ясно виходить, що Угри змагають до окремішности. Між парламентарними сторонництвами Угорщини є лише та різниця, що правительственники бажать повільною ходою дійти до сеї ціли, а опозиція змагає до неї скорим кроком. Ми бажали-б підвищення квоти, яка припадає на Угорщину, бо теперішня є вельми несправедлива. На думку д-ра Фукса Угорщина була би готова заключити угоду з Австрією на основі §. 14-го. Наколиб Угорщина опирала ся тому, а в Австрії не було парламентарного ладу, тоді буде Корона приневолена сей узол розтяти.

Япаньско-росийська війна.

Провіянті для російського війська.

Росийські війскові круги запевняють, що запровіянтованє російського війська у східній Азії є дуже добре, хотяй від вибуху війни до сеї хвилі не вислано ні одного поїзду з провіянтами на місце боєвища. Интендантура обчислює, що

армія, аложена з 300.000 війська і 100.000 коний потребує денню стілько поживи, кілько можна перевести в 200 залізничних вагонах. Однак російська армія у східній Азії має засобів на пів року, а понеже війна розпочала ся в половині лютого, то після сего обчисленя армія має досить засобів живности до половини серпня. Впрочім в липни, або ще й в червни розпичне ся дальша висилка провіянтів. Росийське правительство твердить також, що в Маньчжурії та у східній Азії буде достаточна скількість місцевих засобів, щоби вистарчили на виживленє армії. Маньчжурія продукує річно 57.000 тон збіжа, надто годують там багато волів, головню для запрягу, бо Китайці не їдять воловини. Число волів подають на 600.000, а свиний на 2 мільони, бо они становлять головню поживу Китайців. Надамурский і забайкальський край продукує річно 3 мільони тон збіжа. Надто є там великі стада товару на пів кочуючих племен, а вкінці велике богатство всякої дичини. Росийські власти на Далекім Сході оголосили всюду населеню, щоби як найбільше сіяло при надходячій весні ячменю, жита, вівса, взагалі як найбільше заорювало і засівало, бо всі засоби живности буде потрібувати війскова интендантура і закупить по добрій ціні. Пілвошені в європейській прасі сумніви що-до спроможности достаточного виживленя навіть хоть би півмільонової російської армії на Далекім Сході є зовсім безосновні, а російська армія є багато ліпше запровіянтована як япаньська, яка в убогій Корей, мамо довозу з рівнож убогої і перелюдненої Япанії, мусить уже ограничати ся в своїх провіянтах.

Нові вісти.

На поли борби застій — тишина, номов перед близькою бурею. В Порт-Артурі надіють ся кождої хвилі нового находу з «брандерами», а яка там ванує острожність і готовість, можна вносити з того, що сам адмірал Макаров єпить не роздагаючись, щоби бути кождої хвилі готовим, куди єго покличе обовязок. Як доносять з Сеулю, Япанці довозять там цілий залізничий трен, наміряючи будувати залізницю на гадах своєї армії аж до ріки Ялю, зглядно до Віджу. Япаньська армія, як доносять з Токіо, посуває ся правильно наперед, так що в понеділок перед полуднем передна япаньська сторожа вступила до міста Віджу. Росиян Япанці тут не застали, бо ген. Мищенко вже перед тим пофигує ся на північ в напрямі до Кане (Канг-ге), щоби там очевидно в горішній часті ріки Ялю пошукати для себе броду. Так отже вже станули оба неприятели око в око до себе на суши. Оружнє стріча зависить від того, коли Япанці схотять перебрати ся на другий бік ріки, бо Росиян напевно не будуть спішити ся перед осенню вступати на територію Корей.

Стоваришеня молочарскі і їх значіне для селяньских господарств.

В місячнику «Економіст» зискали Русини знаменитий чинник до розбудженя і проводу економічної науки, організації і продукції. Сю, давно відчувану у нас потребу заспокоює редакційний комітет в світлий спосіб. Тому «Економіста» не повинно забракнути в жаднім нашім товаристві, в жадній сільській читальни, як і у приватних людей, не тільки господарів, але вза-

галі інтересуючих ся економічними справами. Отсе подаємо одну з фахових статей «Економіста» з обсягу одної з найважливіших у нас частин сільського господарства:

Всі добре знаємо, що умітна і раціональна молочна господарка може дати такий вислід, що за молоко дістанемо майже подвійну ціну. Щоб однак можна випродувати товар доброї якості, а се річ конечна — если хочемо досягнути добрі ціни і мати збут на него — до сего треба відповідних уряджень і розумного заряду. Раціональне господарство молочне без відповідного уміщеня, без потрібних прирядів, без вивченого персоналу не дасть ся і подумати.

Продукція доброго масла неможлива, наколи єго виробляє ся в невідповідній температурі і переходує по комірках, пивницях разом з іншими віктуалами. Масло є продуктом, чутким на всі впливи, з великою проте легкістю втягає з оточеня різнородні запахи. Хоч сего-зразу і не замітимо, то прецінь в короткім вже часі обнижує ся вартість масла, бо воно тратить через те не лишень на смаку але і на витривалости.

Уряджене молочарні не є знову річю дуже коштовною і капітал, вилонений на сю ціль, опроцетовує ся дуже високо; збільшені доходи за молоко нераз вже в двох роках вертають всі видані кошти. Если узглядимо дальше, що кошти уладженя молочарні, а що важайше кошти перероблюваня молока, збільшають ся незначно, в міру збільшуваня скількості перероблюваного молока, то покаже ся, що стоваришенє, зложене з більше зібраних до гурту господарів в ціля спільної перерібки молока, в практиці дуже корисне. В сей спосіб не лиш кошти перерібки масла, обчислені напр. на 1 літру, є значно менші, не лиш менше капіталу основного на вбудованє і урядженє молочарні вилатити мусить кождий член при численнішим стоваришеню, але заравом і збуте товару буває лекшим. Походить се звідси, що більші молочарні мають дуже вишколений персонал, ліпші начиня і приряди, а вкінці можуть кориснійше згровешити ріжні відпади як сирватку і маслянку.

В малих господарствах, що мають по кільк коров, самостійне провадженє господарства молочного на теперішній спосіб є дуже утруднене, бо не посідають вони ні відповідної хати, ні фондів на закупи потрібних прирядів і збут товару є у них тяжкий. Для господаря, що має одну чи дві корови, в додатку здалека від міста, дохід з молока навіть неможливий, бо все єго молоко зуживає ся в хаті без згляду на справдешну потребу. Для него є молоко звичайно продуктом, котрого він збути не може а хоч би міг збути, то за так лиху ціну, що цілком не заохотить єго до стараннійшої годівлі худоби. Стоваришенє проте молочарске, даючи можливість переминеня на гроші і найменшої скіль-

кості молока, отворило-б нашим селянам нове жерело доходу, а через се і спонукало єго про більше подбанє о худобу.

Роздивляючи розвій стоваришеня молочарских по ріжних краях, побачимо, що недавно ще, коли техніка молочарска дуже мало була розвинена, стоваришеня молочарскі находились лиш в Швайцарії і в наших горах. Наші господарі, підчас літа на полонинах, не могли займатись перерібною молока самі, а віддавали свою худобу (зглядно вівці) спільному пастухови, котрий виробляв сири, бриндзю з молока, а узискаві з продажі гроші розділяв між властителів худоби після штуки. В зимі однак, коли худоба оставалась в селі, кождий господар перероблював молоко осібно на власний рахунок. Користи літної господарки були очевидні, мимо сего до витвореня тревалих стоваришенєв молочарских у нас не прийшло а навіть зі зглядів технічних не могло прийти. Тепер однак, від часу впровадженя і розповсюдженя методи Шварцого, вимагаючої невеликого капіталу основного, повинна і у нас в тім згляді наступити зміна. Метода Шварцого дуже легка і проста, дає продукти першого сорту, надає ся дуже для стоваришенєв молочарских, що перерабляють молоко господарів одного села, недалеко висиланє і зараз по видобню до молочарні доставленє. Винайдене і розповсюдженє знову машин відсередних (центріфуг), дозвляючих зарівно добре на перерібку молока так сьвіжо удобного, як і довгий час перекоуваного, як рівнож уможливленючих одержуванє більшої скількості масла і то доброго, повинно бути останнім товчком до закладаня спілок молочарских по всіх усядах нашого краю.

(Конець буде).

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залегостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Захарія, Якова; рим.-кат. Келестина. — В четвер: руско-кат. *Влазовицєв*; рим.-кат. Германа.

— **Надзвичайні загальні збори Наукового Товариства.** Шевченка відбули ся вчера, дня 4. л. цвітня в локалі товариства при незвичайно великій участі членів. Явило ся 73 членів і приспіло 14 повноважних від заграничних членів. Через аклямацію іменовано почетними членами товариства: д. Миколу Лисенка за єго заслуги на поли музики, д-ра Івана Франка за єго наукову працю і проф. Ізидора Громницького за довголітні адміністративні заслуги. Збори тревали з одногодинною перервою від години 11. перед полуднем до 11. год. в ночи і на них ухвалено двома третинами голосів проект статута д-ра

Франка з певними змінами, або з полишенєм деяких точок давного статута. Збори замкнено при участі 41 членів і 14 повноважних.

— **Всєческійші і Високопреподобні Отці!** На жадному поли культурного життя нашого народу нема такого занепаду, з яким доводить ся нам стрічати в области богословської літератури. Се сумний факт, який мусить хиба трүнати кождого сьвященника, що дбає о добро своєї церкви; мусить спонукати до того, щоб зважити як слід, де є причина сего лиха?

Годі нам тут наводити всі причини, що стояли на перепоні розвитку нашої богословської літератури; скажемо лиш, що велика похибка лежала в тім, що богословска молодіж не заправляла ся вже задалегідь до студий церковної літератури, як і в тім, що церковно-літературний рух зазнавав за мало матеріальної підмоги зі сторони нашого Духовенства.

Тому твм радше годить ся повитати доброї волі змаганє богословської молодіжи до праці на ниві церковної літератури. Сей здоровий напрям проявляє ся в видаваню нової часописи п. з. «Католицкий Вєхід». Часопись ся буде виходити чотири рази до року, в обємі пяти аркушів великої вісімки. Не сумніваємо ся, що Вєх. і Впр. 00. стрінуть щиро перший овод праці своїх будучих співробітників в Христовому винограді, тим більше, що наша часопись представляє ся хорошо так під зглядом форми, як і змісту. Що до форми — то не повстидає ся найкрасших видавничих закладів Европи, а як представляє ся зміст — про се найліпше свідчить огляд хочби сего, що поміщено в I. випуску:

I часть: 1) Вступне слово. 2) Голгофта (стих). 3) Християнство в освітленю христ. епіграфії. 4) Казуїстика. 5) З бібліографії. 6) Вісти. II. часть: 1) Житє св. Й. Золотоустого. 2) Кілька слів про св. Й. Золотоустого і єго єсеї. твори. 3) Гомілії (90) до св. Матея. 4) Гомілія I. (переклад).

Єще одно: Лучає ся часом і так, що якесь видавництво захоруге на брак матеріялу... Що до сего — то запевняємо, що матеріялу у нас нагромаджено на 1½ року, тай маємо в Бозі надію на добрі успіхи в будучости.

Проте висилаючи перший випуск «Католицкого Вєходу», числмо на ласкаву підмогу Вєх. Духовенства, а передовсім звертаємо ся з просьбою до Впр. 00. Деканів, щоби зволили вселаскавійше на соборчиках, чи при иншій нагоді Вєх. Духовенству свого деканату нашу часопись поручити.

Передплата виносить 5 корон від 4 оз випусків. Передплату, редакційні дописи, рукописи і инші письма присилати належать під адресою: Редакция „Кат. Вєходу“, Львів, ул. Кошицка ч. 36. (руско-кат. дух Семинария). По отриманю I. випуска просимо прислати безпроволочно передплату; на случай, если што з Впр. 00. не був би ласкав часописи заперемержувати, зволить звернути число, яке висилаємо на окая.

При сій нагоді звертаємо ся також з просьбою до тов. Богословів, які виїхали на сьвята, щоби кождий з них приєднав, зглядно подав нам листовно кількох певних передплатників.

Редакция „Католицкого Вєходу“.
— **Страстні псалми.** Мішанний хор читальні «Просьвіти» у Львові на Жовківскім передмістю відсьпіває в Велику Пятницю о 6. год. вечером «страстні псалми» в церкві св. В. М. Параскевії

Др. Андрій Чайковский.

Із степеня на степень.

I.

Мене ввели як новоприбраного адепта марсової штуки до великої касарняної комнати і вказали ліжку, на яким я мав спати.

Поскидавши з себе рштунок, я став розглядати ся. Комната була велика, хоч четвірною завертай, висока з чотирма великими вікнами до улиці. Наоколо вибілєних стін стояли ліжка всі в одну лінійю. Всі они однакові, залізні, з різними, соломною випханими сінниками, з еолом'яними подушками, коцами і простиралами. Все те однакове в найменших подробицях, так що нічим тут забавити ока, аж утома бере. Над кождим ліжком в головах деревляна полиця з приборами, одягом і хлібом. Таких ліжок з полицями начислав я сорок в тій комнаті. Був тут ще одини мебель до умиваня: іменно цєбрик, коновка, бляшана кварта і кітлик з крюком. З за залізної печи визирали дві мітли з довгими держаками, бляха на сміте і щітка до змитаня пороху.

Серед комнати стояв довгий, деревляний, білий стіл на перехрестних ногах, а побіч него дві довгі лавки.

В ту хвилию, як я сюди війшов, сиділо че-

тверох умундурованих людей і грали в карти. Вони зовсім не звертали на мене уваги, бо дуже заглибились в своїй роботі.

Я став їм нильно приглядати ся, сидючи на моім ліжку. Та годі було щось пугнього на них запримити. Всі в однакових білих кабатах з червоними вилогами, в синих шапках, що сторчали на головах, як кому подобало ся: на очах, на потилиці, на усім однім або другім. Всі були „прости“ а між ними один фрайтер. Се був чоловіча високий та сухий як тичка. Чоловік ще молодий, та видно, вже не з одної печи хлібів; виглядав утомлений і пережитий. Видно, що йому мимо теплої пори було зимно, бо говорив наче-б мав катар. Що хвиля бормотав брр... і рушав плечима, наче-б хотів погріти ся. На правім рукаві виднів ся у него жовтий, скієно пришитий пасок, що значило, що він вже служить поза обовязковий час трех літ.

Довгенько вони грали, а я дивив ся на них не говорючи ні слова. Донерва по скінченій грі зауримітив мене фрайтер і ситав:

— А ви-то звідкіля?

— Я з Самбора.

— Го-го! Я знаю Самбір дуже добре.

Я тим трохи зацікавив ся, бо в Самборі ніколи його не видав, хоч знаю всіх добре... Та чи я всіх мушу знати? От гаразд що крайна знайшов, а то таке все чуже...

— Я собі не пригадую, щоби вас бачив коли небудь — кажу.

— Не вже-ж? — каже фрайтер дизлячись на мене з якоюсь усмішкою, наче б милосердив ся над мою несьвідомостию, а може погорджав мною. — Не вже-ж? я там був з театром т. є я був артистом в трупі Графьянського — не тямите?

— Тямлю.

— А певно пригадуєте собі грану там штуку „Лилки“?

— Щось трохи пригадую собі...

— Ось бачите: в тій штуці приходить один Англієць, той, що виходить в третім актї на сцену і жадає руму...

Мій інтерлюктор видав ся мені вельми комічним і я не вагає ся перед ним трохи пробрехатись, аби лиш тільки розговор наш не у- в ся.

— От видите, — кажу — теперя пригадую собі цілком докладно: такий високий Англієць з червоними бокобардами на довгих, тоненьких ногах — як бим тепер видів...

— То, то, то, той сам. Отже видите, тим Англієцем був я, я обняв сю ролю. Я тоді виступав під псевдонімом Сидольського... так... бо моя мама з роду Сидолі, а то я звусь Басерский. (Дальше буде).

(Пятниця) у Львові. В програму концерту входять отсі твори: 1) Бортнянський: «Благообразний Йосиф», 2) Азієв: «Душе моя», 3) Воробкевич: «Бі же час», 4) Лаврівський: «Усліши Господи», 5) Бортнянський: «Блажен муж», 6) «Кресту Твоєму».

В Велику Пятницю дня 8. с. м. о 4. год. попол. відсвяткує хор питомців руско-католич. семинарії отсі страстні псалми в церкві семінарській у Львові: 1) Бортнянський: Благообразний Йосиф. 2) Бортнянський: Концерт XXX. Усліши Боже глас мой. 3) Бортнянський: Концерт XXI. Живий в помощи Вишняго. 4) Воробкевич: Бі же час яко шестий. 5) Бортнянський: Концерт XXIV. Возведох очи мої, в гори. 6) Бортнянський: Концерт XXXII. Скажи ми, Господи, ковчину мою.

— Руске єпископство в Станиславові. Під сям заголовком краківський Czas помістив недавню кореспонденцію зі Львова, в якій з дитиною наївністю намагався розказати рускій суспільности про те, що вона давно добре знає, с. є про причини та історію чотворитого опорожнення владичого престоло в Станиславові а разом виправдати номінацію о. д. ра Хомишина, котрому, як видно, польска суспільність не довіряє. Наколиб ми не знали, з якого то руского народови дуже «прихильного» жерела походять кореспонденції зі Львова до Czas-у, ми би сі виводи ігнорували, бо сє найліпший спосіб на наївність тих, що наваривши аж надто гіркого пива, хотіли б нам кого другого почастувати. Передоєм не є згідно з правдою, мов би то якийсь незвичайний сутік обставин спонукав таке нечувано довге опорожнення владичого престоло в Станиславові, а натомість правдою є, що першою колодою, що станула на роздорі, була справа дотачці єпископства. Хоч справа сє в дорозі законодатній давно вже поладжена, то насупротив Русинів та руских інституцій виводкає сє в таких разех засаду: то чо іншего! Цілею такої високої хоч не дуже мудрої політики є, утвердити рускій нарід в тім пересвідченю, що він всякі ласки мусить собі сам заплатити як не із своєї кишені, то із скарбони церковної. Таке було в нагоді уступлення пок. митроп. Йосифа. Таке саме, коли пок. митроп. Сильвестер зістає кардиналом, таке саме і з станиславівским єпископством. Як справа сє зістала а зглядно зістає поладжена, сего ми не знаємо і в те не входимо. Ми знаємо лиш сє, що ВПр. Митрополит Андрей ще яко станиславівский єпископ заявив нераз, що не прийняв би ніколи гідности митрополитчої з обовязком сплачувати стариславівского єпископа. Маємо проте непохитну надію, що Его Ексцеленція видержать в своім первіснім постановленю та не допустить до злишного вкорочення доходів митрополитчих на річ державного скарбу. Другою причиною, що зупинила обсаджєне станиславівского єпископства, був після засади «divide et impera» зручно обдуманый а підступно виконаний план, щоби захатати довірєм руского клира і народу до своєї єрархії, відтак придбати парохіян новозбудованим костіолкам у східній Галичині. Сє факт, що зараз в першім році опорожнення станиславівского єпископства а навіть зараз по смерті митрополита Кушовского обидно єпископство станиславівске кільком нараз кандидатам. Так счинилась нечувано в церкві католицкій борба о владичу мітру. На сьмітнику москвофільским зогиджувано людей, яких вікому і не снилось вводити на престол владичий. Незгідно з правдою є також і сє, мовби обсаджєне владичого престоло було тому вимково трудне, що курія римска виключила вдвдців. Сьвященників целебів є в нас досить а всі они без сумніву з тої самої глини, що і польскі. Церква католицка хоч і руска сє не панскі офіцини. Вона має свої лені постанови, а кому вони ще не досить ясні, міг був а зглядно був обовязаний запитати о сє на компетентнім місци с. є римску курію а не ждати аж в когось там «виробити сє» переконанє, бо такі переконанє в Церкві католицкій не можуть мати ніякого значія. Неправдою також є і сє, мов би то рускі часописи в сю часто церковну справу вмішували політику. Рускі часописи як-раз реагували протів вмішуваня політики в справі чисто церковній, коли стало надто ясно, що кандидат на єпископа мусить мати «марку» москвофільску. На сім овиді — вігде правди діти — варинула також і кандидатура о. Номіната Хомишина, а з нагоди поставленя єго ректором семинарія кліка москвофільска заликувала прилюдно висказуючи надію, що новий ректор знищить до накорінка народну українську ідею в семинарії. На щастє однак нашої Церкви московскі наймити сям разом провалились радикально на своій власній перфідії. Инакше і не могло бути. Син руского народу щиро привязаного до католицкої Церкви і своєї народности не міг піти на руку делегатам «телеграфістам». Із сего виходить, що всяке менторства з боку краківського органу в сторону о. Номіната Хомишина є цілком злишні. Номінат др. Хомишин по многих а пражких досьвідах іменю в семинарії при своїм молодім віді та вродженій енергії поведе діло обнови запущеної москвофілами єпархії на славу Бога та добро руско-українського народу, з котрого вийшов

як кість з єго кости і кров з єго крови. — *Q. is Stanislawowicium.*

— Покутський Союз кредитово-господарчий в Коломиї, реєстроване стоваришенє з обмеженою порукою, заснувало сє недавно і вже стало вписане в реєстр стоваришенє заробкових і господарских. Єго цілю є старати сє о піднесенє добробиту своїх членів в їх господарстві, промиселі і торговлі. Іменю «Покутський Союз кред.-госп. в Коломиї» уділяє своїм членам задатки і позички, сповняє для них чистоти інкасса і депозитови. Крім того буде достарчувати членам підкорисними услівями предметів домашнього обходу, товарів, сировців, знарядів, машин, насіння, навозів, або інших потреб рілної продукції, та продавати продукти витворені членами стоваришеня. Членом «Покутск. го Союзу кред.-госп. в Коломиї» може бути кожда, принята Дирекцією власновільна особа, а також громада, брацтво, читальня, снілка крамнича або инше товариство. Член платять лишє 2 К висового на фонд резервовий і складає свій уділ, з яким хоче до Товариства приступити. Один уділ членський вносить 20 К і можна єго сплачувати ратами по 2 К. Член може мати більше уділів. Від своїх уділів побірають члени в мру зяску дивиденду в висоті яку шо року ухвалять загальні збори членів. Заразом приймає «Покутський Союз» від своїх членів і від третих осіб (нечленів) гроші яко вкладки оцанности і платить вкладаючим 5%. До Ради надзираючої вибрані на заг. зборах дня 4. марца с. р.: председателем др. Теофіл Дембицкий, адвокат і властитель більших посідостей; заступником председателя Модест Каратницький, освітник суду; дальше членами: о. Йосиф Харжевский, парох в Сопові; др. Зяновій Левицкий, директор шкитала і властитель реальности; о. Александер Русин, парох і властитель реальности в Кошичи; Микола Газвий, господар в Вербіжє; Альбін Блоньский, промисловець і властитель реальности; Микола Білокурский, промисловець і властитель реальности; Михайло Рибачок, професор гіми; о. Йосиф Смеречинский, парох в Вокресейцах; Василь Недільский, господар і агент «Дністра» в Печеніжній; Евстахій Макарушка, професор гіми; а заступниками членів: Олекса Печерский, урядник магістрату; о. Онуфрій Вергун, парох в Дебеславцах; Василь Дутчак, начальник громади і господар в Коршіві та Іван Біленький, учитель школи промислової і властитель реальности.

«Покутський Союз кредитово-господарчий в Коломиї» є поміщений в Народнім Домі (I поверх) і рознічне свою діяльність з дня 14. в. ст. цвітня 1904, то є в четвер по великодних святах. До того дня приймають зголошенє о позички, приступленя в члени або з вкладками щадничими, та уділяють всяких інформацій в справе Товариства; Вл. др. Теофіл Дембицкий або др. Лєсь Кульчицкий в Коломиї (Народний Дім I. поверх).

— Друкарский чортик, вистроївши абитка в нашім «поетичнім кутику», подає «Комарови» нагоду до відкрити «секретів поетичної творчости». Іменю в ч. 55. «Руслана» надруковано коротонький, осьмострічковий «фрагмент» Франца Михайлова і в заголовку пропущено через неугаву складача: «з чужих мотивів». Отже якийсь «Нелонатик» надрукував тепер в «Комарі» товсгими черенками польский оригінал Юлія Жулавского, а по другім боці верш Франца Михайлова і «прорівряв недискретно», що сє... чудовий переклад, який при всій докладности не затратив єї цїятки краси, сьвїжости і безпосередности вражін оригіналу. Шкода було тільки займати такою дрібницею стільки місця в знаменито зредагованій гумористичній газеті, як отсє представляє сє послїдєє число «Комаря»...

— Льосі фантової лїтературі львівского «Сокола» в виді гарно ілюстрованих переписаних листків надають сє найліпше на пересиланє сьвяточних желань між свояками і знакомими. Льосі-кореспондентки можна дітати по всіх більших містах по цїні 25 сот. за штуку, або належать замовити їх в львівскім «Сколі» (Підвале 7). Серія зложена з 10 штук (ріжного рода) коштує 2 К 50 с. На порто треба прислати 20 с або порученє 45 с.

— На практичний курс огородництва в Тарнові, устроєний тамонним огородничим тов-ом в часі від 7. до 23. цвітня і від 1. до 6. серпня принято із східної Галичини отсих учителів: Кипиштофа Фабіяна з Воютич (Самбір), Жигм. Целецкого з Небещан (Сянок), Адама Сломку з Тартакова (Сокаль) і Ів. Табачка з Лисехям (Чесанів).

— Вісти з півн. Америки. В амер. «Свободі» оголосила дарекція «Руского Народного Дому в Америці» відозву до всіх Русинів в Америці, аби набували уділи (шери) сего новозаснованого товариства. Основний фонд вносить 100.000 дол. «Р. Н. Дім» є фінансовим товариством з оєдком в Trenton, головнім містї держави Нью-Джерсі, а по зібраню капіталів дїм стаєє в Новім Йорку. Тов-о поставило собі в програму: 1) купувати або наймати землю, управлену або неуправлену; 2) купувати і будувати будинки мешкальні, промислові, бізнесові і тїж відпродувати; 3) закладати і провадити всякі інституції просьвітні, як

бурси, ліцеї, школи, університети і бібліотеки; 4) закладати і провадити бюро праці; 5) закладати і провадити бюро кольонізаційні; 6) посилати і позичати гроші; 7) займатися взагалі усім, що є потрібне для просьвітного і економічного піднесеня народу. — Дня 18. марца с. р. відбули сє перші загальні збори основателів «Р. Н. Дому в Америці», на яких вибрано отсих директорів: 1) Івана Глову з Excelsior, Pa. 2) Константина Кирчова з Jersey City, N. J. 3) Івана Париляка з New York, N. Y. 4) о. Ник. Підгорецкого з Jersey City, N. J. 5) о. Ник. Струтинського з Olyphant, Pa. 6) Алекс. Трембача з Yonkers, N. Y. 7) Мах. Турка з Priceburg, Pa. 8) о. Алекс. Улицкого з Ansonia, Conn. 9) Сем. Ядловского з Jersey City, N. J.

Американскі Русини мають вже свого гіпнотизера. Є ним Мих. Югас, властитель торговлі в Скрентон, Па. Дипльом гіпнотизера надала єму виша школа гіпнотизму проф. Гародєна в Джексон, Міч., по провіреню, що п. Югас має велику вправу в гіпнотизованю. — О. Чаплинський подає свою адресу: Rev. Chaplinsky, Greek-catholic priest, 1625 So. 11 th. Str. St. Louis, Mo.

— Вино чи вода? Англійский король Едвард поручив віднесати одному з офіцирів маринарки, шо вповні годить сє, аби за єго здоровє пити воду замість вина. Для поясненя сєї відповіді короля належить додати, що в англійскій маринарці засновують сє товариства тверезости і одно з них звертало сє до короля зпитанєм, чи вільно пити за єго здоровє воду замість вина?

— З Курітиби в Парані доносить тамонна Gazeta polska: В ночи з дня 16. на 17. лютого окрадено в Курітибі руску церкву, збудовану на площі св. Франциска. При крадіжї вибито вікна і зінсовано два замки. З розбитої скарбони злодій украв гроші, яких мусіло бути небогато, бо розбишака, очевидно з мести, хотів підпалити церквою. В тій цілі поставив сьвічку так, шо від неї могло легко запалити сє вікно і стїна. Намір злощанця не сповнився, бо сьвічка сканала сє і церква остала.

— Дрібні вісти. При будові нового суду в Чернівцях найдено скринку таларів Марії Тересі. — В Люблині застрїляв сє Бронислав Радаїшевский, б. урядник гал. Каси щадничої у Львові. — Буквинський президент надав студентам прав Сид. Радикові і Волод. Ганкевичеві і студ. філ. Ів. Гомовському стипендії по 210 К річно, призначєні для студентів рускої народности університету Франц Йосифа в Чернівцях. — На цвинтарі в Мечишові, бережаньского повіта, найдено оподі скринку, в котрій находило сє тіло нежної дитини з поломаними руками та ногами. Жандармерья глядає за дикою винувницею.

Русини! Памятайте на українсько руску бурсу в Новім Санчи.

Телеграми

з дня 5. цвітня.

Абация. Цісар Франц Йосиф приїхав ту нїні о год. 9. рано, витаний з ентузіазмом на зелїзничім двірці. Місто декороване. Монарх замешкав в готелі Стефанія. О 9½ год. цісарєви аложав візиту шведский король, Цісар привитав високого гостя в брамі готелю. О 11. год. цісар відвідав шведского короля і королеву.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить з Риму, що римска курія звїстала оломунєцку капітулу, шо курія порішила скористати в сім случаю з прислугуючого їй права і обсадити архієпископску столицю в Оломунци після свого осуду і бажаня.

Ся сама газета доносить з Риму: В ватиканських кругах заєвнюють з всею рішчучостию, шо пересирави шо до утворєня папскої нунціятури в Берліні довели до бажаного вислїду. Утворєнє нунціятури наступить небавом.

Відень. Дня 11. с. м. відбудуть сє в Будапешті спільні конференції міністрів для підготованя спільного бюджету на 1905. рік, який в маю с. р. має сє предложити спільним делегациям. Кредит на нові гармати, який в сім році вносить 15 мїл. корон, стане значно підвищений.

Відень. Konserv. Korresp. пише, шо акция почата в Чехах в справі поборованя руху «Los von Rom» має сє розширити також на інші коронні краї. Небавом має сє появити відозва з великим числом підписів, звиваюча до приступленя в члени «Католицкої ліги».

Краків. З тарнівского повіта переїхало нїні через Краків 300 дівчат в дорозі до Прус на роботу.

Амстердам. На острові Суматрі вибух бунт маляйского місцевого населєня. Протів ворохобників вислано військо, яке звело кроваву битву.

Погибло 541 Маляйців. По сторові Голяндців було 3 убитих а 25 ранених, між ними 3 офіцери.

Петербург. Російским послом в Білгороді іменованій Губастов, бувший відпоручник Росії при Ватикані.

Шангаї. Коресп. бюро доносить з Кобе (в Японії), що на Корей є тепер 260.000 япавського війська в маршу, а 60.000 стоїть валогами по містах.

Сеуль. Юніонан, іменованій дия 1. с. м. корейским послом в Японії, подав ся до димісії.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Рахунок «Краєвого Союзу кредитового», стоваришени зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць марець 1904.

Стан довжний:

1. Удїли	49.094 кор. 75 сот.
Фонд резервовий	3.205 " 46 "
2. Вкладки:	
Стан з початком місяця марця	795.697 к. 76 с.
вложено	34.463 к. 20 с.
винято	33.949 к. 89 с.
Стан з кінцем міс. марця	796.211 " 07 "
3. Позички зятягнені:	
Стан з початком місяця марця	20.000 к. — с.
зятягнено	— к. — с.
сплачено	10.000 к. — с.
Стан з кінцем міс. марця	10.000 " — "
4. Сальдо відсотків	14.368 " 01 "
5. Зиск з року 1903	1.884 " 02 "
Сума	874.763 кор. 61 сот.

Стан чинний:

6. Позички удїлені:	
Стан з початком місяця марця	745.786 к. 01 с.
сплачено	16.561 к. 50 с.
удїлено	28.435 к. — с.
Стан з кінцем марця	757.659 кор. 51 сот.
7. Движимости	700 " — "
8. Льокації	103.379 " 01 "
9. Кошти спору	222 " 31 "
10. Кошти адміністрації	2242 " 27 "
11. Готівка	7.262 " 55 "
12. Друки для товариств	789 " 91 "
13. Папери фонду резервового і спеціальної резерви	2.507 " 75 "
Сума	874.763 кор. 31 сот.
кредит товариств	350.054 —
" парцеляційний	252.508 55
" скриптовий	87.792 —
" приватний	67.304 96
Разом	757.659 51 кор.

Членів прибуло 5, убуло 2, остало з кінцем марця 1904 457 з 1243 декларованими удїлами в сумі 62.150 кор. Стопа процентова від вкладок 4 1/2%. Стопа процентова від позичок 5 1/2—6%.

Львів, дня 1. цвітня 1904.

Дирекція.

Голгофту поему П. Ш. (відбитку з «Католицкого Веходу») можна дістати в Ставропільській книгарні у Львові ул. Руска ч. 3. по ціні 20 сот. а з поштовою оплатою 25 сот. (8—10)

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
— Від 3. до 15. цвітня 1904. —

Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В недїлю і свята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлено. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Християнський Календар МІСІОНАРЯ
на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василя В. в Жовкві.*

За певну і добру льокацію поручаємо:

4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміювані
4% листи Товариства кредитового земского
4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облігації пропінацийні і велькі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Ново отворена і з комфортом уладжена ЦУКОРНЯ
лід фірмою **ТЕОФІЛЬ ПОТУРАЙ**
ул. Академічна ч. 28. (дім Впов. інженера Ріхтмана)

поручає свої знамениті вироби з обсягу цукорництва, а то: цукри, тіста, овочі, конфітури і шоколяду. Лікери, кава, чай і шоколяда в кожній порі.

— Льокаль отворений до 12-ої в ночи. —

88 (3—4)

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.
(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
носп.	особ.			відходить			
приходить о годині				о годині			
1:30	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	1:50	6:30	до Сучави, Жидачева, Кересмеае, Потутор	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
	6:50	з Сокаля, Гали рускої	з Самбора, Хирова	2:04	6:43	" " дв. Підзамче	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
	7:35	з Підво. очиск, Бродів на дв. Підзамче	" " на дв. головний	8:25	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Берліна	
	7:55	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	з Кракова, Відня, Праги, Берліна	2:50	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуша	до Самбора, Хирова
	8:55	з Стрия	з Рашева, Любачева		9:25	до Вельци, Сокала, Любачева	до Чернівців, Потутор, Делятина
	9:57	з Стрия	з Стрия		9:40	до Теріополя, Потутор, дв. головний	" " дв. Підзамче
	10:25	з Стрия	з Стрия	2:40	10:35	до Стрия, Хирова, Борислава	до Рашева, Любачева
	11:15	з Стрия	з Стрия		10:40	до Самбора, Хирова	до Яврова
	1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		3:05	до Стрия, Хирова, Борислава	
2:15	4:35	з Стрия, Хирова, Борислава	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		3:25	до Рашева, Любачева	
2:30	5:06	з Стрия, Хирова, Борислава	" " на дв. голов.		3:40	до Самбора, Хирова	
	5:20	з Яврова	" " на дв. голов.		3:50	до Яврова	
1:40	5:40	з Чернівців, Іцкан	з Кракова, Відня, Праги, Берліна				
	5:40	з Кракова, Відня, Праги, Берліна	з Вельци, Сокала, Любачева				
	5:55	з Вельци, Сокала, Любачева					
НІЧ							
12:20	8:20	з Яврова	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави	12:45	6:05	до Станіслава, Жидачева	
8:40	9:20	з Чернівців, Бухарешту	до Яврова		6:15	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави	
2:31	9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Ясла, Риманова	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		6:51	до Яврова	
	10:00	з Самбора, Сли ка	до Сокаля, Гали рускої		6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
	10:02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	до Підволочиск, Бродів гол. дворець		8:05	до Сокаля, Гали рускої	
	10:20	" " на дв. голов.	до Підволочиск, Бродів гол. дворець		9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець	
	10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	" " дв. Підзамче		9:20	до Іцкан, Чорткова	
	3:09	з Теріополя, Риманова на дв. Підзамче	до Кракова, Відня, Варшави, Праги		10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
	8:30	" " на дворець головний	до Підволочиск, Бродів дв. головний		11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
			" " дв. Підзамче		11:24	" " дв. Підзамче	
			до Стрия		11:55	до Стрия	
			до Жовкві (лише що ведїаї)		11:11	до Жовкві (лише що ведїаї)	
			до Кракова, Відня, Праги, Самбора		4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	

— ЗАМІТКА: Пога нчча числять ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.
Час середно-європейский рїхтуть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин часу львівського — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) удїлає повненїє в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклада їади.

Найновійший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ”
комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовідльним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерію тиів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії уюслідженем недотепю, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Ставропільській книгарні у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Читайте! **Читайте!**

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10.).